

OBSAH

PŘEDMLUVA	7
ODDÍL I. KLINICKÝ OBRAZ	
1 ÚVOD	14
1.1 Definice migrény	14
1.2 Variabilita migrény	14
1.3 Typy migrény	15
1.4 Celkový průběh onemocnění	17
2 KLASIFIKACE MIGRÉNY	20
2.1 Migréna bez aury	20
2.2 Migréna s aurou	20
2.3 Chronická migréna	23
2.4 Komplikace migrény	23
2.5 Pravděpodobná migréna	24
2.6 Epizodické syndromy, které mohou být asociované s migrénou	25
3 KLINICKÝ PRŮBĚH ZÁCHVATU MIGRÉNY	28
3.1 Prodromální fáze	28
3.2 Aura	29
3.3 Bolest hlavy a doprovodné příznaky	33
3.4 Postdromální fáze	35
4 EPIDEMIOLOGIE A SOCIO-EKONOMICKÉ DOPADY MIGRÉNY	36
4.1 Epidemiologie migrény	36
4.2 Důsledky migrény pro osobní život	36
4.3 Disabilita způsobená migrénou	37
4.4 Finanční náklady způsobené migrénou	40
5 ETIOLOGIE MIGRÉNY	42
5.1 Genetika	43
5.2 Intrauterinní a neonatální expozice xenobiotikům	43
5.3 Hormonální vlivy	43
5.4 Exogenní faktory	44
5.5 Chronobiologie migrény	45
5.6 Asociace s chronickou migrénou	45

ODDÍL II. PATOFYZIOLOGIE

6	PATOFYZIOLOGIE MIGRÉNY I – TRIGEMINOVASKULÁRNÍ SYSTÉM	48
6.1	Trigeminovaskulární systém	48
6.2	Periferní a centrální senzitizace	51
6.3	Supraspinální regulace bolesti	51
7	PATOFYZIOLOGIE MIGRÉNY II – ZÁKLADNÍ MECHANISMY	53
7.1	Začátek záchvatu migrény	53
7.2	Cortical spreading depression	53
7.3	Periferní aktivace trigeminovaskulárního systému	55
7.4	Důsledky otevření ATP-senzitivních draslíkových kanálů	55
8	PATOFYZIOLOGIE MIGRÉNY III – ENDOGENNÍ SIGNÁLNÍ MOLEKULY	59
8.1	Endogenní signální molekuly	61
8.2	Serotoninové receptory	63
8.3	Transient receptor potential kanály	63

ODDÍL III. DIAGNOSTIKA

9	DIAGNOSTIKA BOLESTÍ HLAVY	68
9.1	Základní terminologie	68
9.2	Obecné principy diagnostiky bolestí hlavy	70
9.3	Paraklinické metody v diagnostice migrény	74
10	DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA	75
10.1	Primární bolesti hlavy	75
10.2	Sekundární bolesti hlavy	78
10.3	Kraniální neuralgie a další obličejové bolesti	92

ODDÍL IV. LÉČBA

11	LÉČBA MIGRÉNY – ÚVOD	100
11.1	Obecné principy farmakologické léčby	100
11.2	Nástroje k evaluaci bolesti hlavy	100
11.3	Hodnocení účinnosti léčby	102
11.4	Intolerance léčby	103
11.5	Placebo a nocebo efekt	104
11.6	Selhání léčby	105
12	AKUTNÍ LÉČBA MIGRÉNY	107
12.1	Základní principy akutní léčby	107
12.2	Algoritmus a doporučení pro akutní léčbu v ČR	108
12.3	Přehled akutních léčiv	109

13	VEDENÍ PROFYLAKTICKÉ LÉČBY	115
13.1	Základní principy profylaktické léčby	115
13.2	Individualizovaný přístup	115
13.3	Navyšování dávky a délka léčby	117
13.4	Postup při selhávání profylaktické léčby	118
13.5	Rezistentní a refrakterní migréna	119
14	PROFYLAKTICKÁ LÉČBA MIGRÉNY	121
14.1	Možnosti profylaktické léčby	121
14.2	Algoritmus a doporučení pro preventivní léčbu v ČR	121
14.3	Přehled profylaktik	122
15	ADMINISTRATIVNÍ ÚKONY U PACIENTŮ S MIGRÉNOU	129
15.1	Splnění úhradových podmínek pro léčiva s anti-CGRP účinkem	129
15.2	Posudkové hledisko	130
15.3	Potvrzení před operací	134
15.4	Potvrzení pro leteckou dopravu	134
16	PODPŪRNÁ A NEFARMAKOLOGICKÁ LÉČBA	136
16.1	Doplňky stravy	136
16.2	Nefarmakologická léčba	137
16.3	Invazivní a chirurgické metody	139
16.4	Neuromodulace	140
ODDÍL V. INDIVIDUALIZOVANÁ PÉČE		
17	POSTUP U ZVLÁŠTNÍCH TYPŮ MIGRÉNY	146
17.1	Status migrenosus	146
17.2	Migréna s typickou aurou	147
17.3	Hemiplegická migréna, migréna s kmenovou aurou, retinální migréna	147
17.4	Migrenózní infarkt	148
17.5	Chronická migréna	150
18	LÉČBA VYBRANÝCH SKUPIN NEMOCNÝCH S MIGRÉNOU	151
18.1	Děti a dospívající	151
18.2	Těhotné a kojící ženy	153
18.3	Ženy ve fertilním věku	154
18.4	Starší lidé	156
18.5	Pacienti s metabolickým syndromem	157
18.6	Závažné kardiovaskulární choroby a cerebrovaskulární onemocnění	157
19	KOMORBIDITY MIGRÉNY	160
19.1	Psychiatrická onemocnění a poruchy spánku	162
19.2	Chronické překryvné bolestivé syndromy	163

ODDÍL VI. DOPLŇKY

20	KOMUNIKACE S PACIENTEM	168
20.1	Potřeby pacienta	168
20.2	Místo kontroly	169
20.3	Stadia změny	170
21	ORGANIZACE PÉČE O PACIENTY S MIGRÉNOU V ČR	172
21.1	Pacienti s bolestí hlavy ve zdravotnickém systému	172
21.2	Primární, sekundární a terciární péče	173
21.3	Institucionální bariéry v ČR	174
21.4	Vzdělávání	175
22	TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK	177
DOPORUČENÁ LITERATURA		180
POUŽITÁ LITERATURA		181
SEZNAM TABULEK		186
SEZNAM OBRÁZKŮ		188
PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK		190
MEDAILONEK AUTORA		191
REJSTŘÍK		192